

Rezydencje

W Polsce wraz z końcem II wojny światowej ostatecznie odszedł w niebyt barwny świat szlachty i arystokracji. Pamiątką, która pozostała po wyższych warstwach społecznych, są ich rodowe siedziby. Choć czas nie zawsze był dla nich łaskawy, to szczęśliwie część dworów, pałaców i zamków przetrwało do dziś, nierzadko zyskując zupełnie nowe funkcje.

Pałace – muzea

Dawne siedziby arystokracji czy szlachty często zyskują drugie życie jako muzea. Tak stało się w przypadku jedynych dwóch pomników historii na terenie powiatu poznańskiego. Założenie parkowo-pałacowe Raczyńskich w Rogalinie funkcjonuje obecnie jako jedna z placówek [Muzeum Narodowego w Poznaniu](#), a zamek w Kórniku – historyczna rezydencja Górków i Działyńskich – jest dziś [muzeum i siedzibą Biblioteki Kórnickiej](#). W pałacu Żychlińskich w Uzarzewie można oglądać zbiory [Muzeum Przyrodniczo-Łowieckiego](#), a pałac Greisera w Jeziorach odwiedzają dziś goście [Muzeum Przyrodniczego Wielkopolskiego Parku Narodowego](#). Na wyspie pobliskiego Jeziora Góreckiego zobaczyć można zachowany w formie trwałej ruiny [zameczek Klaudyny Potockiej](#). Listę zamków okolic Poznania zamyka [betonowy obiekt na poligonie Biedrusko](#), zbudowany jako scenografia filmu „Kazimierz Wielki”.

Nowe funkcje

Właściciele zabytkowych pałaców i dworów szukają nowych sposobów na ich wykorzystanie. W ten sposób [pałac Larsa von Engeströma w Jankowicach](#) stał się popularnym miejscem wydarzeń kulturalnych – od spotkań poetyckich po ogólnopolski festiwal piosenki. [Dwór w pobliskim Sierosławiu](#) pełni funkcję świetlicy wiejskiej. Gospodarzem [pałacu Bnińskich w Gułtowach](#) jest obecnie Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, a [pałac Mielżyńskich w Iwnie](#) jest użytkowany przez tamtejszą stadninę koni. Oba obiekty są dostępne do zwiedzania po wcześniejszym umówieniu. Wnętrza efektownego [pałacu Szołdrskich w Psarskim](#) koło Śremu służą obecnie podopiecznym Domu Pomocy Społecznej. [Objezierny pałac Turnów](#) zastąpił jako jeden z najznakomitszych salonów literackich Wielkopolski, a dziś służy uczniom tamtejszej szkoły, podobnie jak [pałac Tempelhoffów w Dąbrowce](#) (o dawnych właścicielach przypomina [tablica](#) przy ruinach parkowej kaplicy). [Dwory Hoffmeyerów w Swarzędzu](#) oraz [Carla von Winterfelda w Przebędowie](#) zaadaptowano na przedszkola. Ciekawa jest historia [pałacu w Chłudowie](#), który został zbudowany dla rodziny von Treskov, później należał do Romana Dmowskiego, a obecnie służy jako dom misyjny księży werbistów. Tuż obok powstała nowa siedziba [Muzeum im. Ojca Mariana Żelazka](#). Podobną rolę spełnia okazały [pałac Dobrzyckich w Bąblinie](#) – dziś znany ośrodek rekolekcyjny Misjonarzy Świętej Rodziny. Kościelną własnością był dawniej również [pałac biskupów poznańskich w Buku](#), obecnie budynek mieszkalny.

Dobre miejsce odpoczynku

Zabytkowe rezydencje często służą jako hotele i restauracje. Tak funkcjonuje [Pałac Biedrusko](#), zbudowany dla rodziny von Treskovów. Dodatkową atrakcją dla gości obiektu jest Panteon Powstania Wielkopolskiego i zbiory Muzeum Wojskowego i Architektury Wnętrz. W [Trzaskowie w dworze Szuldrzyńskich](#) działa restauracja, stanowiąca część kompleksu rekreacyjnego [Oskoma Trzaskowo Golf](#). Jako obiekty noclegowo-gastronomiczne funkcjonują też [dwór Augusta Cieszkowskiego w Wierzenicy](#), [pałac Plucińskich w Swadzimiu](#), [Pałacyk pod Lipami w Swarzędzu](#) i [Dworek Katarzynki](#), a w [dworze w Niemieczkowie](#) zorganizowano agroturystykę. W tym roku nową funkcję zyska też dwór Infflandów w Skrzynkach, przyszła siedziba [szlaku kulinarnego Smaki Powiatu Poznańskiego](#). Niekiedy również współcześnie powstają obiekty wzorowane na tradycyjnych formach architektonicznych jak [Pałac Jaśminowy w Batorowie](#) z jedną z największych sal balowych w regionie.

W rękach prywatnych

Część pałaców i dworów stanowi własność prywatną, co często sprzyja ich sukcesywnemu remontowi, ale jednocześnie niekiedy utrudnia lub uniemożliwia ich zwiedzanie. Wśród obiektów należących do tej grupy na uwagę zasługują pałace [Radomickich w Konarzewie](#), [Fredericiego w Czerlejnie](#), [Krzyckich w Siedlcu](#), [Kęszyckich w Błociszewie](#), [von Reussów w Niepruszewie](#), [książąt von Sachsen-Altenburg w Boduszewie](#) oraz [pałac w Lusowie](#), dawna własność generała Józefa Dowbora Muśnickiego. Do listy trzeba dodać dwory: [Gronowskich w Ocieszynie](#), [Broel-Platerów w Górze](#) oraz [dwór Bielińskich w Więckowicach](#). O czasach dawnej świetności przypominają postaci w historycznych strojach, namalowane w oknach [pałacu von Treskovów w Owińskach](#).

Piotr Basiński

Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna